

Truyện ngắn

Chủ đề: Tết

Tác giả: Nguyễn Thị Thanh Dương

MIẾNG THỊT HEO NGÀY TẾT

Càng gần đến tết buổi sáng gió càng hiu hiu và se se lạnh, cái lạnh hanh khô làm băng khuâng và nao nức lòng người. Tết đến, mùa Xuân về.

Cửa hàng cà phê của tôi nằm đối diện nhà máy Z751 cũng nao nức mở hàng từ sáng sớm như thường lệ và chỉ đóng cửa sau chiều 30 tết cho đến ngày nào công nhân nhà máy đi làm lại thì cửa hàng tôi mở cửa ngày ấy.

Anh Tê quanh năm là người mở hàng cho tôi.

Anh đạp xe từ Xóm Mới xuống vùng Hạnh Thông Tây, khoảng hơn 7 giờ là anh đã có mặt ở hàng tôi mặc dù nhà máy của anh 8 giờ mới bắt đầu làm việc.

Sáng nay cũng thế, anh Tê ngồi vào cái bàn góc tường để có chỗ dựa lưng và ngẩn ngơ gọi:

– Đen nhỏ!

Tôi bung ra ly cà phê đen nhỏ nóng hôi, anh bỏ vào thìa đường cát và nếm thử:

– Hôm nay cà phê được đấy, ngon hơn hôm trước.

Cà phê của tôi thường bị khách hàng chê nghe quen tai rồi. Nghe lời khen của anh tôi giật mình ngạc nhiên, cà phê hôm nay cũng như hôm qua, như những ngày trước không hề thay đổi. Chắc là hôm nay lòng anh Tê đang phơi phới yêu đời vì gió Xuân về nên anh cảm thấy ly cà phê ngon hơn, khác lạ hơn?

Tôi không dám nói ra sự thật sợ làm mất đi của anh niềm vui bé nhỏ không mất tiền mua này.

Anh Tê gật gù:

– Cô cứ giữ loại này đi, loại trước họ pha cà phê với bột điệp rang hay bắp rang nhiều quá uống chẳng ra mùi vị cà phê gì cả. Loại này chắc pha chế ít hơn.

Tôi nói lửng lơ:

– Thời buổi bao cấp này nằm mơ thì may ra mới có cà phê nguyên chất anh Tê nhỉ. Vì các hàng cà phê như tôi chỉ đi lấy mồi ở những tiệm cà phê họ rang xay pha chế sẵn. Có trời mới biết họ đã pha chế những gì vào cà phê.

Và tôi bào chữa cho cà phê của mình:

– Hàng cà phê của tôi bán giá bình dân cho công nhân nhà máy, loại cao cấp thì ai đủ tiền mà uống. Thời buổi gạo muối là chính, ly cà phê chỉ là hàng thứ yếu.

Anh Tê lấy gói thuốc lá Hoa Mai bẹp dúm trong túi ra châm lửa một điếu thuốc, vừa rung đùi hút thuốc lá vừa nhâm nhi hụm cà phê, chuyện trò:

– Hôm nay nhà máy có phân phối thịt heo tiêu chuẩn tết đấy cô Bông, 29 tết rồi còn gì. Tôi được một ký cho? mẹ nó? kho trứng. Con đông cần nhất nồi thịt kho trứng cầm cự trong 3 ngày tết.

Tôi đoán đã không sai, anh Tê đang hào hứng nghĩ đến cái Tết. Tôi vui vui:

– Thế thì chiều nay tôi phải đón mua lại vài ký thịt, làm món thịt đông, món thịt kho trứng để ăn tết. Tiêu chuẩn hộ dân chỉ nửa ký mỗi hộ thắm vào đâu.

Những công nhân nhà máy có người vẫn bán lại những tiêu chuẩn của mình, từ hàng thực phẩm đến hàng tiêu dùng. Họ là nhà khá giả chê thịt tiêu chuẩn không tươi ngon hoặc nghèo mạt rệp nhưng cần tiền phải nhin ăn nhin dùng bán đi. Tôi bán hàng ở đây nên quen biết nhiều công nhân viên nhà máy và thuận tiện mua lại những mặt hàng này.

Anh Tê là thợ hàn trong lực quân công xưởng và được lưu dụng lại. Sau 1975 trại quân cụ này đổi tên là nhà máy Z751.

Không biết cái vóc dáng nhỏ con gầy gò của anh là bẩm sinh cha mẹ sinh ra hay vì nhiều năm anh làm nghề hàn lao lực, hít mùi khí, mùi khói, mùi lửa mà không tươi tốt con người lên được. Anh có mái tóc dày đã thế anh còn để dài bờm xờm phủ cả trán và gáy trông anh càng héo hơn thêm.

Anh Tê là khách hàng uống cà phê lâu năm, anh hơn tôi 5–6 tuổi nên anh và tôi thân tình như anh em, có lần tôi hỏi thẳng:

– Anh Tê để mái tóc dài bù xù cho ra vẻ văn nghệ sĩ hay là?

Anh cũng trả lời thẳng chẳng cần dấu diêm chi:

Hay là tiết kiệm tiền hót tóc chứ gì? Đúng thế đấy cô Bông ơi, vài tháng hót một lần cho đáng.

Tôi được thể hỏi thêm câu nữa:

– Tại sao anh cứ mặc hoài một cái áo màu xanh? anh yêu màu xanh thơ mộng hay là?

– Tiết kiệm chứ thơ mộng gì cô Bông ơi, tôi có vài ba cái áo mặc đi làm, cái áo xanh vải ka-ki bền nhất nên được mặc nhiều nhất.

Thế nên hình ảnh anh Tê còm ròm, mái tóc dài phủ gáy và mặc áo màu xanh đã quá quen mắt với tôi, anh có đạp xe cách xa nửa cây số tôi cũng nhận ra anh.

Anh Tê có biệt tài đánh cờ tướng, anh nổi tiếng là tay cao cờ của vùng Xóm Mới. Anh mê đánh cờ tướng như người ta mê gái đẹp, rượu ngon.

Ở xóm tôi cũng có ông mê cờ tướng và cao cờ như anh Tê. Đó là ông Vị.

Hai tâm hồn đồng điệu đã nghe danh nhau, đã tìm gặp nhau. Điểm hẹn là quán cà phê của tôi.

Bàn cờ đầu tiên coi như buổi ra mắt để xem tài nghệ của nhau.

Sau đó họ đánh cờ ăn tiền cho hào hứng chứ thì giờ đâu mà đánh chơi. Hai người ngồi vào bàn cờ là quên hết trời đất xung quanh.

Tài cán anh Tê và ông Vị ngang ngửa nên kẻ được người thua cũng ngang ngửa thay phiên nhau.

Có hôm anh Tê thua trắng mấy bàn đã hết tiền túi còn phải trả thêm ông Vị cái lốp xe đạp tiêu chuẩn công nhân tiên tiến anh vừa được mua trong nhà máy với giá rẻ. Thế là chiếc xe đạp của anh mai một có mòn vỏ thì anh mua lốp chợ đen mà thay vào.

Có hôm anh Tê thắng cuộc, tiền mặt từ trong túi ông Vị bay vào nằm căng túi anh Tê, anh nháy phóc lên xe đạp về còn ông Vị thì lủi thủi lê bước về xóm mà trong lòng chắc còn cay cú.

Khi anh Tê và ông Vị khai trận cờ tướng, dần dần rất nhiều người bu quanh để hồi hộp theo dõi từng quân cờ dưới bàn tay hai đấu thủ, cùng căng thẳng, cùng reo vui hay thất vọng theo quyết định từ trong mỗi bộ óc của hai danh thủ cờ tướng.

Tôi bán thêm được nhiều ly cà phê và thuốc lá và tôi bỗng thấy hãnh diện vì cửa hàng của tôi là điểm hẹn của anh Tê ông Vị và của nhiều người đến xem màn đấu cờ. Tôi phục vụ hai danh cờ rất tận tình.

Thời gian bắt đầu đánh cờ là sau khi anh Tê tan sở lúc 4 giờ chiều, thay vì về nhà thì anh tập vào hàng tôi, ông Vị có hẹn trước sẽ ra đúng giờ không phí phạm tí thời gian nào.

Những buổi đánh cờ kết thúc sớm thì bảy tám giờ tối, muộn thì chín mười giờ đêm, hàng quán tôi cũng nhộn nhịp theo giờ giấc của họ.

Có lần hai cao thủ đang đánh cờ thì cúp điện, dĩ nhiên tôi vội đi châm đèn dầu nhưng anh Tê và ông Vị đã không kiên nhẫn chờ đợi nổi, họ bật quạt gaz lên soi bàn cờ để đi mỗi nước cờ, cứ thế cho đến khi tôi mang chiếc đèn dầu ra.

Chiều nay tan sở tôi thấy những công nhân ai cũng xách một xâu thịt mỡ tươi như hoa vì tết gần đến và vì có miếng thịt trong tay.

Tôi cũng hớn hờ đợi chờ và hỏi mua thịt nhưng không ai bán, hôm nay tôi vô duyên, có lẽ ai đó đã chặn mua thịt heo của công nhân từ ngay cổng nhà máy nên chẳng đến lượt tôi. Thế thì chiều nay 29 tết hay sáng mai 30 tết tôi phải mua thịt heo chợ đen tha hồ bị bà hàng thịt chém giá.

Anh Tê quẹo xe đạp vào cửa hàng tôi, miếng thịt heo một ký lô của anh treo tòn ten ở tay lái xe trông thật hấp dẫn, chốc nữa vợ anh sẽ vui mừng đón nhận miếng thịt này.

– Sao chưa về còn vào đây uống thêm ly đen nhỏ hả anh Tê?

Anh dựng chiếc xe đạp vào khuất một góc sân:

– Hôm nay chúng tôi có hẹn?

– Ôi, tưởng gần tết anh tạm nghỉ cờ về nhà với vợ con chứ?

Anh cởi miếng thịt và đưa cho tôi cùng với nụ cười:

– Nhờ cô cất miếng thịt trong thùng đá cho tươi, tôi có về trễ mẹ nó cũng không xót xa miếng thịt, tôi làm vài ván rồi về nhà. Tết và cờ tướng không ảnh hưởng gì đến nhau.

Ông Vị ung dung ra đến. Những cặp tình nhân hẹn hò nhau cũng chưa chắc đúng giờ đúng hẹn như hai ông cờ tướng này.

Bàn cờ nhanh chóng được bày ra, khách hàng cũng dần dần bu quanh bàn cờ. Không biết có ma lực gì người ghiền đánh cờ đã đành, mà người xem cũng ghiền luôn.

Chiều nay anh Tê là người thua đậm, cuộc cờ kết thúc sớm vì anh Tê không còn tiền để chơi tiếp. Anh Tê nảo nề đứng dậy, khi dắt xe đạp anh nói với tôi:

– Miếng thịt heo tôi gởi cô đã thuộc về ông Vị rồi, chốc cô đưa cho ông ấy.

Anh Tê đạp xe đi. Ông Vị đến bên tôi:

– Hôm nay tôi gỡ được mẻ thua lần trước, tôi chẳng cần miếng thịt heo này, tôi bán lại cho cô, cô cứ trả bằng giá từng mua là được dù lúc nãy hấn tính với tôi miếng thịt đắt giá lắm, tôi đang thắng nên nhường hấn chẳng kỳ kèo.

Tôi mừng rỡ trả tiền miếng thịt cho ông Vị. Thế là tôi đã mua được một ký thịt giá rẻ bất ngờ.

Nhưng niềm vui trong lòng tôi chợt tắt ngúm khi nhớ đến vẻ mặt hí hờn của anh Tê lúc sáng khỏe sẽ được tiêu chuẩn ký thịt này cho vợ kho trứng ăn tết, vẻ mặt tươi hơn hẳn lúc nãy khi anh nhờ tôi cất miếng thịt vào thùng đá cho tươi, là anh vẫn mong muốn sẽ mang miếng thịt về nhà cho vợ.

Tôi lại nhớ đến vợ anh, đã quen vợ anh như thế nào.

Tôi ở Hạnh Thông Tây thì đi chợ Hạnh Thông Tây, nhưng thỉnh thoảng tôi vẫn đạp xe đi chợ Xóm Mới vì khoảng cách không quá xa, chỉ hơn một cây số.

Sáng hôm Chủ Nhật tôi vừa đến đầu chợ Xóm Mới đã gặp cái dáng còm ròm với áo xanh quen thuộc của anh Tê bên một phụ nữ bán chuối trên chiếc xe đẩy.

Tôi đã dừng xe lại và hỏi thăm anh Tê, anh cho biết bao lâu nay vợ anh bán chuối kiếm thêm tiền cùng với lương công nhân của anh mới đủ nuôi con. Thời gian này vợ mang thai đứa con thứ tư, để phụ vợ bớt nhọc nhằn những ngày chủ nhật hay ngày nghỉ nào anh cũng đi theo vợ bán chuối, đẩy xe chuối cho vợ.

Hàng chuối là một chiếc xe đẩy tự chế có 3 bánh xe, trên mặt bày la liệt những nải chuối tiêu, vì không có mặt bằng bán hàng trong chợ nên mới có loại cửa hàng di động như thế này.

Chị bán chuối thu tiền anh đẩy xe chuối kéo đứng lâu một chỗ bị công an phạt.

Tôi quen chị Tê từ đó, rồi mỗi khi đi chợ Xóm Mới tôi đều tìm hàng chuối xe đẩy của chị Tê để mua chuối ủng hộ chị cũng như anh Tê đã ủng hộ hàng tôi suốt mười mấy năm qua.

Hình ảnh chị Tê đội chiếc nón lá, mặc cái áo dài tay khoác ngoài để tránh nắng và gió bụi, bụng chị mang thai mấy tháng đã to lè mề đẩy xe chuối vòng vòng khắp mấy con đường quanh chợ Xóm Mới luôn làm tôi lao xao trong lòng chút cảm thương dù tôi cũng có nỗi chật vật của riêng mình.

Như một chiếc lò so bật dậy tôi vội vàng chạy ra thùng đá lấy miếng thịt treo vào tay lái xe đạp và đạp hồi hả đuổi theo anh Tê sau khi đã nhờ bà hàng xóm trông hộ cửa hàng.

Tưởng anh đã đi khá xa nào ngờ tôi vẫn thấy anh Tê đang còng lưng đạp xe phía trước, tôi lao nhanh đến bên anh và chặn đầu xe, cả hai cùng dừng xe đạp lại.

– Sao anh Tê đi chậm thế? Chắc thua cò không còn sức đạp xe về nhà hả?

– Thắng thua là thường tình, chẳng qua là xe đạp tôi này giờ bị tuột xích mấy lần nên ì ạch mãi.

Tôi nhìn chiếc xích xe đạp của anh, nó chùng xuống như cái võng lỏng lẻo hèn gì không tuột xích mấy lần và hai cái vỏ xe của anh đã cũ mòn như con người anh.

Anh Tê đọc được ý nghĩ trong đầu tôi, anh giải thích:

– Hôm tôi thua cò ông Vị phải bán đi cái vỏ xe, nhưng vài hôm sau tôi thắng lại, tiền vào nhà khó như gió vào nhà trống, có bao thứ cần tiêu thế là vẫn chưa thay được cái vỏ xe mới.

Tôi lấy miếng thịt từ tay lái xe tôi treo vào tay lái xe anh:

– Trả lại anh miếng thịt heo này.

Anh Tê ngạc nhiên:

– Ô hay, tôi đã bảo cô là tôi gán miếng thịt này cho ông Vị rồi mà. Miếng thịt đã thuộc về ông Vị.

– Bây giờ miếng thịt thuộc về tôi vì ông Vị đã bán cho tôi.

Không để anh hỏi han thêm tôi hạ giọng năn nỉ:

– Anh Tê, chiều nay tôi đã mua được mấy ký thịt của công nhân rồi nên không cần miếng thịt này nữa anh mang về cho chị làm món kho trứng ăn tết nhé...

Anh Tê cương quyết từ chối:

– Tôi cảm ơn lòng tốt của cô nhưng tôi biết cô bán từng ly cà phê đen, từng ly trà đá, từng điều thuốc lá lẻ sao tôi có thể nhận không ký thịt của cô được.

Tôi năn nỉ tiếp:

– Đúng thế, nhưng tôi không nghèo thêm nếu không có miếng thịt này. Bao nhiêu năm anh là khách hàng cà phê quen thuộc của tôi coi như đây là món quà tết tôi thưởng cho anh có được không?

– Không được, cô có là thủ trưởng, là giám đốc nhà máy của tôi đâu mà thưởng công cho tôi. Cô đừng hoa mỹ thế.

Tôi cũng cương quyết:

– Vậy thì tôi biếu chị Tê và các cháu nhờ anh mang về giùm nếu không tôi nhất quyết không để anh ra về đâu.

Nhìn vẻ mặt và giọng nói cương quyết của tôi anh Tê hơi ngần ngại, tôi bồi thêm:

– Anh yên chí đi miếng thịt này ông Vị bán cho tôi với giá rẻ, bây giờ tôi phải về bán hàng, chả lẽ đứng đây giảng co với anh mãi à.

Nói xong tôi quay đầu xe đạp lại và đi luôn một lèo, anh Tê không có chỗ mà kêu ca từ chối nữa.

Năm 1991 gia đình tôi xuất cảnh sang Mỹ, tôi đã biệt tăm tin tức anh Tê.

Mỗi khi Xuân về tết đến tôi đi chợ đứng bên quầy thịt ê hề hay lúc ngồi bên mâm cỗ thịt thà đầy đủ thịnh soạn tôi lại chạnh lòng nghĩ đến miếng thịt heo ngày tết của anh Tê thời kỳ bao cấp sau 1975 khi xưa.

Nguyễn Thị Thanh Dương

*Nguồn: Internet eMail by **psxh** chuyển*

*Đăng ngày Thứ Hai, February 1, 2021
Ban Kỹ Thuật Khóa 10A-72/SQTB/ĐĐ, ĐĐ11/TĐ1ND, QLVNCH*